

Més que mai, per la pau a Euskadi

S'ha frustrat una important esperança, per tant ara és molt necessari no estar de braços plegats

JORDI
Armadans

Ho teníem assumit i, desgraciadament, ha acabat passant: ETA ha trencat definitivament tota esperança que el precari procés de pau engegat l'any passat acabés de manera mínimament exitosa.

Que després de la bronca política, la falta d'avenços significatius en el procés de pau i l'atemptat de Barajas, ara ETA trenqui formalment l'alto el foc sembla abocar-nos a un escenari sense sortida. Però, precisament, perquè s'ha frustrat una important esperança, és ara quan més cal no plegar-nos de braços i no resignar-nos. Com tantes altres vegades abans, persones, entitats i institucions que volem un futur en pau per al País Basc, ens hem d'esforçar al màxim per fer-ho possible.

SÍ: ÉS DUR constatar que, malgrat tots els discursos, ETA torna a posar les armes per damunt del diàleg, per complicat que aquest sigui. Ja ha mort molta gent i, pel que sembla, ETA ve a dir-nos que creu que encara n'ha de morir més. Patètic per a una organització que es considera avantguarda d'un poble que, repetidament, ha deixat ben clar que no vol violència.

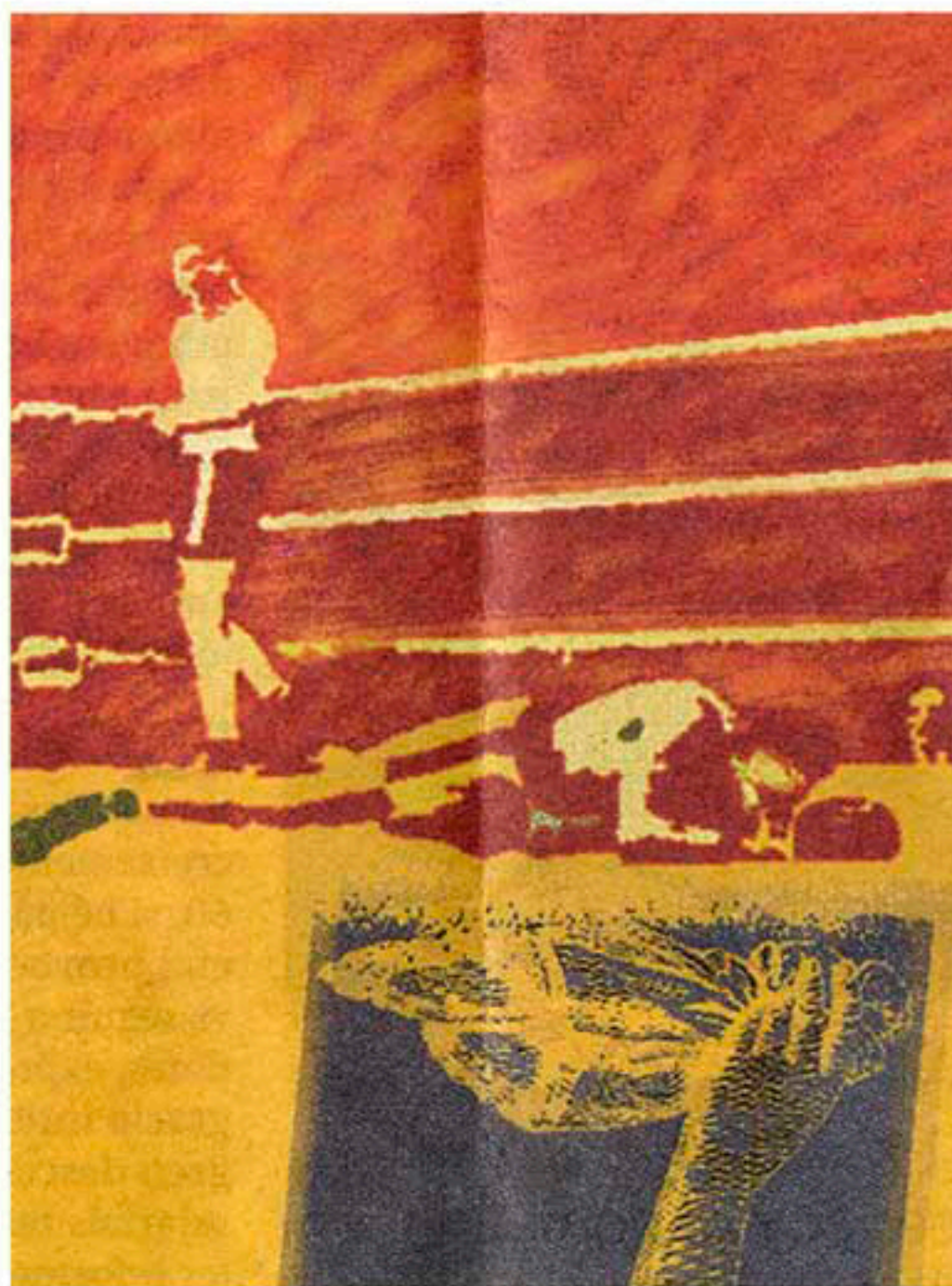
Ara seria molt necessari que algunes de les lleus mostres d'auto-crítica que darrerament s'han donat des de l'esquerra *abertzale* es convertissin en una opció contundent i radical a favor de les vies polítiques. Tot i que se sol considerar el contrari, en el fons, fa falta molta més valentia per denunciar les armes que no pas per justificar-les. ETA ha frustrat una possibilitat d'explorar una solució pacífica: aïra

li caldrà molt més per fer creïble un pronunciament d'aquest tipus.

Però també hi ha lliçons a treure de tot aquest procés. Sovint ha semblat que el Govern espanyol, tot i havent-lo impulsat, estava més pendent de les crítiques de l'oposició que no pas de consolidar un procés amb decisions i terminis adequats. Per la seva part, l'oposició, en lloc de fer pedagogia a favor del procés de pau, semblava que treballés per fer-lo fracassar i que, finalment, s'alegri que hagi acabat així. Prou greu, tot plegat.

És absolutament irresponsable que s'utilitzi el tema basc per a interessos partidistes. Calia aprofitar al màxim l'oportunitat que es va crear amb l'alto el foc d'ETA per treballar per un futur de pau, no per veure qui millorava les seves expectatives electorals. La immaduresa que ha projectat tot això és molt reveladora. Caldria recordar que els governs i els partits hi són per resoldre problemes, no pas per amplificar-los o per fer-ne inviables les possibles solucions.

EN TOT cas, una cosa sabem segura per al futur immediat: qualsevol altre intent de culminar un procés de pau demana més dosis de responsabilitat per part dels principals responsables polítics. I això no depèn d'ETA: depèn de les prioritats i voluntats que es fixin aquests responsables.

TOÑO VEGA

La pau al País Basc no es pot deixar només en mans d'una banda que es nega a desaparèixer i d'una classe política immobiliària

També seria convenient revisar les estratègies legislatives, polítiques i jurídiques antiterroristes. Cal tendir a incloure i integrar el màxim possible de sensibilitats al País Basc, no pas fomentar-ne l'exclusió o la marginació. La dinàmica de les il·legalitzacions, més enllà de la seva discutible adequació jurídica i política, no sembla una via sensata per poder encarar amb èxit un procés de pau.

Però que la credibilitat d'ETA estigui sota mínims, que calgui revisar l'estratègia antiterrorista o que l'actuació de la classe política no hagi estat a l'alçada del que es necessitava no vol dir que no hi hagi espai per a noves possibilitats i

oportunitats de pau. Cal recordar que transformar situacions de violència en opcions de convivència i pau no és fàcil. Ni al País Basc ni enlloc. Coneixem multitud de processos de pau on petits avanços han necessitat molts anys d'esforços per concretar-se. I el camí ha estat tortuós, complex i ple de dificultats i aturades. Però, si s'hagués llançat la tovallola en qualsevol d'aquests moments de dificultat, avui les coses no serien sensiblement millor. Per tant, no acompanyem el retrocés que ara vivim a Euskadi amb més derrotisme, sinó tot al contrari. Com més aviat siguem capaços de concretar noves passes cap endavant, abans veurem la fi de la violència.

ARA FA tres anys, impulsat per la Fundació per la Pau, un seguit de persones vinculades a la cultura de pau, dels àmbits català, espanyol i mundial, feien una crida a ETA perquè oferís una treva i, així, pogués iniciar-se un procés de pau. Perquè, més enllà de la crítica ètica i política de la violència, estava clar que el cicle de la violència d'ETA és terminal, està aïllat a Europa i debilitat i sense suport social al País Basc, així com descol·locat per la irrupció del nou terrorisme internacional. Totes aquestes dades continuen sent ben certes. Ho vulgui o no, ETA està fora de lloc.

Però per poder avançar, cal una vegada més que la ciutadania, les entitats, el món cultural i intel·lectual tornin a ser motor de canvi: la pau al País Basc és massa important per deixar-la només en mans d'un grup armat residual que es resisteix a desaparèixer i d'una part de la classe política que actua en funció del marc frustrant del qual venim, en lloc de ser capaços d'imaginar i construir-ne un de nou, molt més il·lusionant. ≡

Director de la Fundació per la Pau.